

Olaf en de Rode Kater

EERSTE BEDRIJF

Olaf, 46 jaar, manager psychiatrie-afdeling, zittende in een hoek van een felrode lege kamer.

Christine:

(boos) Dus daar ben je Olaf!

Olaf:

(cynisch) Ik wist niet dat je zoveel haast had om me te vinden.

Christine:

Had jij maar wat meer haast gehad. Nu zitten we hier.

Olaf:

(gelaten) Moeilijk te voorspellen. Het maakt nu toch niet meer uit.

Christine:

Je snapt het nog steeds niet hè, Olaf.

Olaf:

Wat valt er te snappen? *(schouderophalend)*

Christine:

Het kan allemaal anders kunnen lopen. Als jij niet...

Olaf:

(meer rechtop zittend) Christine, houd toch op. Ik deed wat ik kon.

Christine:

Je deed wat je kon... Je deed waarvoor je gemaakt was. Maar meer was je ook niet.

Olaf:

(beledigd) Waarvoor ik gemaakt was? Waarvoor was jij gemaakt dan? Volgens mij deed jij net zoveel, of beter gezegd, net zo weinig als ik.

Christine:

Dat is niet waar!

Olaf:

Hoezo is dat niet waar? Luisterde jij niet net zoveel naar mij als ik naar hen?

Christine:

(pauze) Ik probeerde tenminste nog wat. Ik ging met jou in discussie. Maar jij, *(stem verheffend)* jij luisterde niet!

Olaf:

Ja, natuurlijk. Nu zal het allemaal nog aan mij liggen ook. Dus wat wilde je dat ik deed? Luisteren? Met luisteren kwamen we er niet hoor.

Christine:

Je had meer lef moeten hebben.

Olaf:

Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. En jij dan? Waar was jij? Jij hebt het ook niet hogerop gezocht.

Christine:

(Boos) Olaf, hoe durf je de verantwoordelijkheid zo van je af te schuiven... Jij was onze spreekbuis. *(verdrietig)* Jij...

Olaf:

(slaat arm om Christine) Het spijt me Christine. Als we anders hadden geweten, dan hadden we misschien...

Christine:

(verslagen) Maar dat is het hem juist. Hadden we maar gehandeld naar dat we het niet wisten. *(cynisch)* Nu wisten we alles, zogenaamd.

Olaf:

Wij niet Christine. De protocollen. De systemen. Zij wisten het.

Christine:

Het was mijn vak Olaf... Het was mijn patiënt... Hoe kunnen protocollen en systemen ons zo goed wijsmaken dat we controle hebben?

Olaf:

Dat doen zij niet Christine. Mensen hebben zich daarover gebogen. Er was onderzoek gedaan. Het was nodig te systematiseren.

Christine:

Protocollen moesten ons van dienst zijn, maar deden ze dat? Hielpen ze ons daadwerkelijk? Als je je niet aan het protocol hield, werd als je niet uitkeek op je vingers getikt, door figuren zoals jij! *(rukt zich los)* Ik had een ander voorstel. Ik wilde het anders doen Olaf! Je liet me in de steek... *(loopt de kamer uit)*.

Olaf:

Nee, wacht! Christine! Wacht. Waar heb je het over? Wat bedoel je met ander voorstel? Ik weet niet meer wat je – *(haalt tevergeefs de schouders op)*

Olaf wil achter Christine aanlopen, maar de deur waardoor ze de kamer verliet, is verdwenen. Een rode kater kruist de kamer en krabbelt bij de plek waar zojuist nog een deur gezeten had.

Olaf:

(volgt met zijn ogen de kater) Wat moet je? Ben ik niet het juiste gezelschap voor je?

De kater kijkt kort even om, maar gaat dan weer verder waar hij mee bezig was.

Olaf:

(gefrustreerd) Ach, wat heb ik ook aan jou. *(sarcastisch)* Alsof jij nog weet wat voor “geweldigs” zij *(wijzend naar de plek van de deur)* destijds bedacht had.

Op dat moment vliegt er een rode papegaai het podium op met een klok in zijn poten. Hij hangt deze aan een spijker aan de muur en gaat erop zitten.

Papegaai:

Stom! Je bent stom! Katten kunnen niet praten.

Olaf:

(verschrikt om zich heen kijkend) Wat? Wie zei dat?

Papegaai:

Papegaai. Papegaai.

Olaf:

(gerustgesteld bij het zien van de papegaai) Ja, ja heel leuk! Dus wat kom jij hier doen?

Papegaai:

Ik? Je bij de tijd houden.

Olaf:

(cynisch) Met een klok zonder wijzers?

Papegaai:

(kijkt verbaasd omlaag naar de klok) Whaak! Wat heb je met mijn wijzers gedaan?

Olaf:

(verongelijkt) Hoezo wat heb “ik” met jouw wijzers gedaan?

Papegaai:

(verdrietig) Ze zijn weg. Mijn wijzers, ze zijn weg. Arme wijzers. Waar zijn jullie nou?
(zich boos richtend naar Olaf) Jij! Jij! Jij! Haal ze terug! Jullie mensen ook altijd! Altijd, altijd, altijd. *(jammerlijk)* Kraaaaaa

Olaf:

(boos) Krijt toch niet zo! Ik heb niks gedaan. En hoezo ons “mensen”?

Papegaai:

(al zoekende en jammerend) Altijd, altijd, altijd... Hoe kan ik jullie zo bij de tijd houden? Geen wijzer durft zich aan jullie te tonen. Jullie jagen ze altijd weg! Altijd, altijd.

Olaf:

(vol onbegrip) Ik heb geen wijzer gezien. Hoe kan ik ze dan weggagen?

Papegaai:

(boos) Weet ik het! Als jullie hier komen, is de tijd altijd zoek.

Olaf:

(lachend) De tijd is zoek? Welnee. Alleen de wijzers.

Papegaai:

(geërgerd) Je snapt er echt niets van hè, mens! Succes met je tijd. Als je hem hebt gevonden, merk ik het wel... *(vliegt weg; laat klok hangen)*

Olaf:

(verbaasd) Hé, wacht, hoe dan?

Papegaai:

(vanuit de verte op cynische toon) Haast. Geen tijd. Geen tijd.

Verstrooid gaat Olaf in het midden van de rode kamer zitten in kleermakerszit. De kater struint nog steeds langs de muren op zoek naar een deur.

Olaf:

(zich naar de kater richtend) Dus jij kan niet praten? En die stomme papegaai natuurlijk wel zeker. *(pauze)* Wees blij. Sommige conversaties ben je liever kwijt dan rijk. De rust van een dier... *(pauze)* Ik heb thuis een kat en die ziet er net zoals als jij en –

Kater:

(briesend) Ik ben geen kat!

Olaf:

(verschrikt achteruit vallend) Je praat?

Kater:

(geïrriteerd) Ja, hèhè.

Olaf:

(geïntrigeerd) Maar je bent geen kat?

Kater:

(snauwend) Nee, dat zei ik toch!

Olaf:

(staat op en loopt besturend om de kater heen) Wat ben je dan wel?

Kater:

(vol trots) Een zwarte zwaan.

Olaf:

(van verbaasd naar licht geamuseerd) Een zwarte zwaan?

Kater:

(nors) Ja, een zwarte zwaan ja.

Olaf:

(met moeite lach inhoudend) Waar zijn je zwarte veren dan?

Kater:

(verward) Hoezo?

Olaf:

(met kinderachtige stem) Je zegt dat je een zwarte zwaan bent... Zwart? Jij bent rood.
Zwanen hebben veren, jij hebt een vacht?

Kater:

(beledigd) Ja, dus? *(vol trots)* Ik ben een zwarte zwaan.

Olaf:

(opgevend) Ha, ja dat kun je wel zeggen ja.

Kater:

(wantrouwend) Hoezo?

Olaf:

Nee, laat maar. Een metafoor...

Kater:

(bedenkkelijk) Een wat?

Olaf:

(vertraagde stem) Een me ta foor!

Kater:

(droog) Wat is dat?

Olaf:

(zuchtend) Het is symboliek. Een symbool, wat staat voor iets anders?

Kater:

(ongeïnteresseerd) Oh dat. Ja, dat ben ik. Zeg dat dan meteen! Dit is verspilling van mijn tijd. *(kijkt zoekend de gehele kamer rond)* Over tijd gesproken, waar is die?

Olaf:

(met grote ogen) Jij ook al!?

Kater:

(klagend) Heb ik weer. Opgesloten bij een tijdloos figuur.

Olaf:

(verontwaardigd) Een tijdloos figuur? Waarom zeg je dat nu weer?

Kater:

(alsof vanzelfsprekend) Figuren die niet met tijd om kunnen gaan. Die zijn hier tijdloos.

Olaf:

(beledigd) Hoezo zou ik niet met tijd om kunnen gaan?

Kater:

(geïrriteerd) Weet ik het! Jij zit hier. Ik ni – *(boos)* Ja, waarom zit ik hier eigenlijk nog? Wat moet je van me?

Olaf:

(boos) Ik moet iets van jou? Dat vraag je aan mij? Denk je dat ik hier voor mijn lol zit.

Kater:

(boos) Jij zit hier tenminste voor jij! Ik zit hier ook voor jij! *(verdrietig)* Maar niet voor ik.

Olaf:

(nukkig) "Jou", het is "jou".

Kater:

(onverschillig) Wat jij wil. Ik zie hier toch al voor jij.

Olaf:

Weet jij hoelang ik hier moet blijven? Kom ik hier ooit weg?

Kater:

(gniffelend) Ha, dan zal je eerst de tijd moeten terugvinden. Anders is er geen ooit.

Olaf:

(verward) Wat bedoel je? De tijd terugvinden?

Kater:

(geïrriteerd) Wat Proto zei... Je jaagt de wijzers weg. Je moet ze niet meer weggagen.

Olaf:

Proto? Wie is Proto?

Kater:

(alsof vanzelfsprekend) Het broertje van Col.

Olaf:

(geïrriteerd) Steek je de draak met me? Over wie heb je het?

Kater:

(onverschillig) Nee, geen draak nee. Draken bestaan niet. *(alsof vanzelfsprekend)*

Proto en Col. De één is bewaker van de tijd. De ander de bewaarder van de *(ineen duikend; huiverend; fluisterend)* van de orde ...

Olaf:

(met ongeloof) De bewaker van de tijd en de bewaarder van de orde. Je bedoelt die papegaai? *(pauze)* En die papegaai heeft ook nog een broertje?

Kater:

(fluisterend) Sst. Niet zo hard. Col heeft je zo door.

Olaf:

(stoer) En dan? Wat kan een papegaai me maken?

Kater:

(bang) Papegaai? Nee, geen papegaai. Een, een, een... *(pauze)*

Olaf:

(geïrriteerd) Een ja wat?

Kater:

(beschaamd) We hebben Col nog nooit mogen zien.

Olaf:

Ha, dus hoe weet je dan dat hij bestaat?

Kater:

(angstig en verdrietig) Hij wil me vermoorden.

Olaf:

Hoe kom je daar nu bij dan?

Kater:

(fluisterend) Hij heeft al eerder vermoord.

Olaf en de kater zitten nu oor tegen oor.

Kater:

(op zijn aller zachts) Meneer Kameleon.

Olaf:

Meneer Kameleon?

Kater:

Sst. Ja, die ja.

Olaf:

En waarom heeft Col meneer Kameleon vermoord en wil hij nu jou vermoorden?

Kater:

(beschamend) In de brief stond "Uw aanwezigheid verstoort de openbare orde en brengt ons systeem in gevaar. Een risico dat we te allen tijde willen vermijden. Geef u over of vrees voor uw leven." *(melancholisch)* Meneer Kameleon heeft al zijn talenten in de strijd gelegd, maar moest het uiteindelijk afweten. Hij was mijn beste vriend. *(geeft Olaf een kopje)*

(met enige verbazing) Gelukkig is het 'm nog niet gelukt om mij te pakken te krijgen.

Olaf:

(pauze) Oh.

Kater:

Maar goed, lang genoeg gekletst. Waar is die doorgang?

Op dat moment gaat er een deur open (een andere dan de eerste) en er stapt een verward jong meisje binnen. De kater rent als een gek naar die deur, maar te laat, de deur is alweer verdwenen. Tevergeefs gaat de kater door met zoeken naar een uitgang.

Meisje:

(onthuts) Waar ben ik? Wie bent u?

Olaf:

Oh pardon (*staat op en klopt zijn kleding af*) ik ben Olaf (*hand uitstekend*). Wie ben jij?

Meisje:

Maya.

Olaf deinst achterover bij het horen van de naam.

Olaf:

(*verbaasd*) Maya? "DE" Maya?

Meisje:

(*verlegen*) Uh, dat weet ik niet meneer. Ik ben gewoon Maya.

Olaf:

Ja, nee, natuurlijk, maar ik bedoel: ben jij de reden dat ik hier zit? Ben jij de Maya die is overleden?

Meisje:

(*angstig*) Overleden? Ik ge, geloof het niet. Bent u wel overleden dan?

Olaf:

(*met bravoure*) Ik? Nee. Ik ben niet overleden. (*kijkt daarna licht twijfelend naar zijn eigen lichaam*)

Meisje:

Oh, maar waar zijn we dan? Als u niet dood bent en ik geloof ik ook niet...

Olaf:

Dat weet ik niet.

Kater:

Dat weet niemand.

Meisje deinst achteruit bij het horen praten van de kater.

Kater:

Bovendien, het verandert voortdurend. Heeft weinig zin het een naam te geven.

Olaf:

Het verandert? Wat bedoel je?

Kater:

Het hangt er van af. Volgens mij zijn we er nu voor jij, maar wie weet heb ik het mis.

Olaf:

We? Wie is we?

Kater:

Ik en dat daar? *(wijzend naar het meisje)*

Olaf:

(beledigd) Dat daar heet Maya en is geen ding.

Kater:

Wat jij wil. We zijn er voor jij.

Olaf:

Hoezo, jullie zijn er voor mij?

Kater:

Alleen mensen die er een potje van bakken in hun eigen wereld komen hier terecht.
Blijkbaar ben jij er ook zo één.

Olaf:

Nou ja?! Dat laat ik me echt niet zeggen, jij brutale *(rent achter kater aan)*

Meisje:

(bezorgd) Pas op Olaf! Zwanen kunnen gemene klappen uitdelen met hun vleugels!

Olaf stopt per direct met het achterna rennen van de kater en kijkt verbaasd naar het meisje.

Olaf:

Jij ziet een zwaan?

Meisje:

Ja, jij niet?

Olaf:

(wantrouwend) Wie ben jij?

Meisje:

(bang) Maya. Ik ben Maya.

Olaf:

(met observerende en strenge blik?) En waarvoor ben je hier?

Meisje:

Dat weet ik niet.

Olaf:

(cynisch) Dat weet je niet. *(pauze; op aardige toon verder)* Ernstig ziek geweest?

Meisje:

(opgelucht) Ja, klopt. Hoe weet u dat?

Olaf:

Oh, een gokje. Ik kende ook eens een Maya die ernstig ziek was. Zij is alleen helaas overleden.

Meisje:

Oh wat naar zeg! *(pauze)* Lijk ik op haar?

Olaf:

Uh, nou dat weet ik niet. Ik heb haar nooit gezien.

Meisje:

Oh *(pauze)* Wat was dan uw relatie tot haar?

Olaf:

Ze was patiënt op de afdeling waar ik werkte.

Meisje:

(verbaasd) Maar je kende haar niet?

Olaf:

Nee, ik was alleen maar de manager van de afdeling.

Meisje:

(verlegen) Oh.

Olaf:

(beschaamd) Het is mijn fout dat ze overleed. *(pauze)* Ze wilden het wel anders doen, ik weet niet eens precies wat, maar ik hield vol dat we ons aan het protocol moesten houden.

Meisje:

Maar zo slecht is dat toch niet? Het protocol heeft min of meer mijn leven gered.

Olaf:

(verrast) Huh, wat bedoel je?

Meisje:

Ik was eigenwijs en wilde niets liever dan naar mijn paard. Maar de dokters zeiden dat ik te ziek was. Het was niet om te dreigen, maar ik wilde daarna alleen nog maar dood en dat vertelde ik hen ook. Maar ze bleven voet bij stuk houden. Zo waren de regels zeiden

ze. Eerst aansterken. Verschrikkelijk vond ik het. Achteraf gezien denk ik dat ze er mijn leven mee gered hebben. Ik was zo ziek op dat moment.

Olaf:

(onthutst) Tsjeu, wat heftig zeg voor je. Maar fijn dat je herstelt bent! Je kan nu wel naar je paard?

Het meisje knikte.

Olaf:

Bij de Maya die ik ken, is het helaas anders afgelopen. *(pauze)* De dokters kwamen naar me toe. Ze gaven aan dat Maya suïcidaal werd doordat we haar binnen hielden, net zoals bij jou het geval was. Ze wilden een plan opstellen om haar alsnog haar wens in vervulling te laten gaan. Ik weet niet eens meer welke wens, laat staan welk plan precies. Het was tegen de regels. Ik was er om te zorgen dat de regels gehandhaafd werden. Ik wilde het veilig houden, zonder heldhaftige maar stupide pogingen het een patiënt naar de zin te maken. *(pauze)* Het duurde nog geen week of er was een overlijdensbericht. Maya had zich van het bed gegooid. Althans, we weten het niet goed. Mogelijk wilde ze alleen opstaan, maar de val werd haar fataal. Ze overleed direct.

Meisje:

Dat spijt me zeg. Maar dit is toch niet alleen uw schuld? U deed wat u dacht dat het beste was.

Olaf:

(bedenkkelijk) Ja, deed ik dat? *(pauze)* Ik weet het niet zeker. Had ik voldoende oog voor Maya? Ik dacht meer na over de tijd en de daarmee gemoeide kosten. Ik dacht na over hoe we ons konden verantwoorden naar de inspectie? Ik was bang voor om als afdeling in een negatief daglicht te komen staan. Stel dat het mis was gegaan... Wie keken ze er dan op aan? Mij.

Meisje:

Was u dan alleen bang?

Olaf:

(aarzeland) Zo klinkt het wel hè? *(pauze)* En ik denk ook dat ik ergens bang was, maar ik denk niet dat alleen. Ik dacht echt dat het beter zou zijn ons aan de regels te houden. Zoiets is er per slot van rekening toch niet voor niets?

Het meisje haalt niets wetend haar schouders op.

Olaf:

(pauze) Christine heette ze. Ik weet het nog goed. Ze kwam opgewonden mijn kamer binnenstormen en vroeg af te wijken van het protocol. Ze had een beter idee zei ze. Ik

luisterde al niet echt meer. Afwijken van de regels, wie denkt ze wel niet dat ze is? Mensen denken het zo gauw beter te weten. Professionals hebben zich lang gebogen over zo'n protocol. Het is er niet voor niets.

Meisje:

(niet-oordelend) Vertrouw je je eigen mensen niet?

Olaf:

(verrast door de directheid van de vraag) Nou, ja, nee, het is meer... Mensen maken fouten. Niet alleen mijn eigen mensen, maar zo'n protocol is er juist om fouten te voorkomen. Wie ben ik om in te schatten of het afwijken van het protocol een juiste zet is? Ik vertrouw liever op regels en systemen dan op mensen. In het algemeen bedoel ik.
(pauze)

Meisje:

Maar die protocollen en regels zijn toch ook door mensen opgesteld?

Olaf:

Ja natuurlijk, maar die mensen hadden de tijd en expertise om erover na te denken.

Meisje:

(nadenkend) Maar misschien niet de ervaring. Ik zei wel dat het protocol min of meer mijn leven heeft gered, maar het was natuurlijk niet het protocol. Het waren de mensen die ervoor kozen zich eraan te houden. Ik –

Olaf:

(opgewonden) Maar dat is het hem juist. Ik moest nu de dokters aan het protocol, aan de regels houden. Dat hoort niet zo te gaan. Ze moeten zelf het protocol willen volgen... Waarom vertrouwen ze daar niet op?

Meisje:

Ik weet het niet meneer, maar ik weet wel dat ik niet een dokter zou willen die zich blind staart op een protocol...

Olaf weet hierop niets te zeggen. Er heerst een stilte op het podium. Het meisje kijkt verlegen naar de grond. Olaf kijkt haar als verstijfd met grote ogen aan. Dit duurt even.

Kater:

Nou, dat is dan duidelijk nietwaar?

Olaf schrikt op uit zijn versteende houding. Het meisje kijkt achterom naar de kater.

Olaf:

Heb je de hele tijd meegeluisterd?

Kater:

(nors) Het is moeilijk niet mee te luisteren hè. Jullie praten allebei hardop.

Olaf:

(cynisch) Maar wat is er nu dan zo duidelijk?

Kater:

Jullie zijn verliefd.

Olaf:

(trekt een vies gezicht) Wat? Nee! Hoe kom je daar nu bij?

Kater:

Oh nou, sorry hoor. Mensen worden toch om de haverklap verliefd?

Het meisje gniffelde. Olaf keek onhandig naar haar, niet wetende wat hier mee aan te moeten.

Kater:

Maakt ook niet uit. Jullie moeilijke gepraat is opgehouden. Help me eens vinden met een
–

Meisje:

Deur? *(opent een onzichtbare deur)* Het was fijn kennis te maken meneer. Ik ga weer terug naar mijn wereld. Mijn paard wacht op me.

De kater geheel verbluft door de magische krachten van het meisje om uit het niets een doorgang te creëren doet een aanloop naar de nieuw geopende deur. De deur valt voor de ogen van de kater dicht.

Kater:

Nou daar zitten we dan weer dus. Het lot lijkt me niet mee te zitten... Ik weet niet wat jij hebt uitgespookt, maar kom maar snel tot inzicht, ik wil hier weg.

Olaf:

(verbouwereerd) Kan je me nog wat beter vertellen waar we nu zijn?

Kater:

(gepikeerd) Nou, ik weet niet of het daar beter van wordt. Ik heb je een mmmm-geleden al aangegeven dat je de tijd moest zoeken. *(cynisch)*

Olaf:

Een wat?

Kater:

Een mmmm-tijd geleden.

Olaf:

Wat is dat? Een mmmm-tijd?

Kater:

(nog meer gepikeerd) Hoe moet ik dat weten? Jij hebt de tijd zoek gemaakt. Waarom haal je hem niet terug in plaats van beetje babbelen?

Olaf:

(vol ongeloof) Beetje babbelen? Dat was een goed gesprek ja!

Kater:

(betweterig) Oh ja? Wat was er zo goed aan dan?

Olaf:

Kater:

(ongeduldig) Ja, ja. Heel goed gesprek.

Er klinkt plots een stem op de achtergrond. Olaf en de kater schrikken op.

Col:

Zwaan! Ik kan je ruiken. Ik weet dat je er bent. Laat je zelf zien. *(onschuldig)* Waarom verstopt je jezelf steeds? We kunnen erover praten. Jij en ik. Je hoeft niet bang te zijn. Er is een oplossing. Lijkt je dat wat, een oplossing?

Kater:

(bibberend) Een, een, een oplossing?

Col:

Ja, zeker zwaan. Een oplossing. Ik wil je geen kwaad doen. Vertrouw je me?

Kater:

Nou, ja, na wat je met meneer Kameleon hebt gedaan?

Col:

Zwaan, luister naar me. Meneer Kameleon was een verloren zaak. Creatieve geesten zijn te waarderen, maar dat hebben we niet meer nodig. We zijn dat stadium voorbij. Ze doen meer kwaad dan goed. Er is kennis, er zijn oplossingen. Vertrouw je me Zwaan? Jij kan gered worden, maar dan moet je wel vertrouwen.

Kater:

(angstig) Ge, gered worden? Wat wil je me allemaal aandoen?

Col:

(bozig) Nee Zwaan! *(vriendelijk)* je me begrijpt me niet. Ik wil jou niets aandoen. Je bent je eigen ondergang. Leef je niet in voortdurende angst? Ben je niet bang voor wat de toekomst je zal brengen? Ben je niet bang voor wat er komen gaat? Je hebt geen idee hè? Is dat niet hoe je je voelt Zwaan?

Kater:

(bang) Laat me met rust. Ik vind mijn eigen weg wel.

Col:

Maar dat is het 'm juist Zwaan. Dat doe je niet. Je zult je altijd angst en onzeker voelen. Je zult geen rust vinden. Ik kan je helpen.

Kater:

(moedig) Ik, ik heb geen hulp nodig. Het gaat prima zo.

Col:

Zwaan toch. Arme, arme zwaan. Wat doe je jezelf aan? Je dwingt me om actie te ondernemen. We kunnen moeilijkheden voorkomen, jij en ik, samen.

Kater:

(bang) W, wa, wat voor moeilijkheden?

Col:

Je hebt mijn brief toch ontvangen Zwaan? Je bent een gevaar voor jezelf en anderen. Dat kunnen we verhelpen als jij je aan me overgeeft Zwaan.

Kater:

(onzeker) Ver, vermoord je me dan niet?

Col:

Nee, Zwaan. Ik vermoord je niet. Ik help je juist.

Kater:

En kan ik daarna weer gewoon mijn leven leiden?

Col:

Zeker Zwaan. Zo'n vredig bestaan heb je daarna nog nooit gekend. Je zult zien, je zult zien...

Kater:

Maar ik kan hier niet weg? Ik zit hier vast. Ik zit hier met een tijdloos figuur.

Col:

(gealarmeerd) Tijdloos zeg je? Curriculum zeker. Zij ook altijd met haar streken. Zwaan zeg me waar je bent? Dan kan ik je komen halen.

Kater:

(bezorgd) Ik weet het niet. Alles is hier rood en het heeft geen deuren.

Op dat moment wordt alles donker en het volgende moment is de kater verdwenen. Olaf kijkt geschrokken om zich heen.

Olaf:

Poes? Ik bedoel Zwaan. Zwaan? Waar ben je? *(stilte)* Wat heb je gedaan? Wat gaat Col met je doen? Zwaan? Kom terug, Zwaan!

Achterin de kamer zit een vrouw.

Vrouw:

Col gaat hem wit schilderen.

Verschrikt draait Olaf zich om.

Olaf:

Ze gaan hem wit schilderen? Wat? Waarom?

Vrouw:

Col houdt niet van zwarte zwanen.

Olaf:

Wat is er mis met een zwarte zwaan?

Vrouw:

Precies. Al die regels, protocollen en systemen... Ze zorgen ervoor dat Zwaan zich ongemakkelijk voelt. Dat er geen thuis meer voor hem is. Maar wat is er mis met Zwaan zoals die is?

Olaf:

(bezorgd) We moeten hem helpen!

Vrouw:

Ik kan hem niet helpen Olaf. Maar jij wel.

Olaf:

(verbaasd) Ik kan hem helpen? Ik weet niet eens waar ik ben!

Vrouw:

Herpak je Olaf. Er is niet veel tijd meer.

Olaf:

De tijd was toch zoek?

Vrouw:

In jouw wereld wel Olaf. Maar Cols wereld is anders. Het ontglipt Col nooit aan tijd. Voor je het weet is Zwaan wit geschilderd.

Olaf:

Maar hoe vind ik mijn tijd dan? Naar mijn weten is die papegaai, hoe heet hij ook al weer? Proto? Ja Proto. Proto is met de klok weggevlogen.

Vrouw:

Het is niet Proto of de klok, Olaf, waar je je zorgen om moet maken. Jij moet zelf je tijd hervinden.

Olaf:

Mijn tijd hervinden? Maar hoe dan?

Vrouw:

Leer tijd te creëren. Wees creatief! Durf tijd vast te grijpen, durf tijd te nemen.

Olaf:

Wie ben jij eigenlijk?

Vrouw:

Curriculum.

Olaf:

(bewonderend) Bijzondere naam.

Vrouw:

Red Zwaan Olaf, red Zwaan...

Olaf:

Ja maar, ik –

De vrouw is van het podium verdwenen. Olaf blijft onthutst achter.

Olaf:

Mijn tijd hervinden. Hoe grijp ik nu de tijd vast? Alsof het zich even één, twee, drie laat vangen. Bovendien, wat is dit voor bizars? Waarom werk ik hier aan mee? *(pauze)* Aan de andere kant, ik heb gepraat met een kat die zichzelf een zwaan vindt. Veel bizarder kan het niet zou je zeggen.

Olaf begint als een gek naar een uitgang te zoeken. Hij klopt haastig op de wanden, maar geen enkele deur verschijnt. Na een tijdje gaat hij uitgeput met zijn rug tegen de muur zitten.

Olaf:

De tijd vastgrijpen, de tijd nemen... Ik moet de tijd nemen... Maar ik heb haast toch? Curriculum! Je zei dat het haast heeft, maar je zegt ook dat ik de tijd moeten durven nemen? Hoe moet ik die twee verenigen? *(korte pauze)* Wees creatief, wees creatief... *(pauze)* Zwaan ik doe mijn best hoor! Ik kom je redden... *(pauze)* Waarom wil ik Zwaan eigenlijk zo graag redden? Schilderen ze hem toch lekker wit. Hij was rood, maar dacht toch dat hij zwart was, dan kan hij ook wel wit zijn... *(pauze)* Zwaan, je was echt bang voor Col hè? Wat is er zo erg aan Col? *(pauze)* Tijdloos figuur. Ik ben een tijdloos figuur. Had je me niet een betere tip kunnen geven? Wat moet ik... Wat moet ik... Wat moet ik zonder tijd!? Dat is het!

Olaf staat weer op en gaat opnieuw naar een uitgang zoeken, maar dit keer neemt hij er ruim de tijd voor, hoewel niet traag. Zorgvuldig gaat Olaf te werk. Al snel verschijnen er verschillende deuren in de muren.

Olaf:

Het werkt! Het werkt! *(maakt een sprongetje)*

Olaf verdwijnt door één van de deuren van het toneel.

TWEEDE BEDRIJF

Olaf loopt zoekend door een witte lege kamer met één witte doos tegen een muur aan.

Olaf:

Zwaan? Zwaan? Waar ben je? *(pauze)* Zwaan? Het spijt me dat ik je een kat noemde. Ik wil weten of het goed met je gaat... *(korte pauze)* Is het goed met je Zwaan? Zwaan?

Heel in de verte is snikken te horen.

Olaf:

Zwaan? Ben jij dat Zwaan?

Kater:

Ga weg! Ik ben Zwaan niet meer.

Olaf loopt op de witte doos af waar het geluid vandaan komt. Hij gooit de doos leeg en een snikkende rode kater rolt eruit.

Olaf:

Zwaan! Je leeft nog!

Kater:

Ik zei toch. Ik ben Zwaan niet meer! Ze hebben me wit geschilderd. Nu ben ik geen zwarte zwaan meer.

Olaf:

Arme Zwaan! Maar een witte zwaan is toch ook een zwaan?

Kater:

Ik ben heus niet dom hoor! Ik weet heus wel dat ik een rode kater ben.

Olaf:

(verbluft) Ma, ma maar je zei al die tijd dat je een zwarte zwaan bent.

Kater:

Dat was ik ook, totdat Col me heeft laten wit schilderen. Nu ben ik weer een rode kater.

Olaf:

Maar wat vind je daar dan van Zwaan?

Kater:

(snauwend) Noem me geen Zwaan! Ik ben Kater. *(iets kalmer)* Noem me maar kater.

Olaf:

Oké, kater. Wat vind je ervan dat je nu een rode kater bent in plaats van een zwarte zwaan?

Kater:

Verschrikkelijk! *(begint te huilen)* Het is zo saai. Het is zo verschrikkelijk saai.

Olaf:

Ja, maar je wilde toch rust? Tenminste Col zei dat je rust wilde...

Kater:

(snikkend) Ja, dat wilde ik ook. Althans, dat dacht ik. *(pauze)* Maar nu is het zo saai! *(huilen start weer)*

Olaf:

Zwaan, ik bedoel Kater. Kan ik iets voor je doen?

Kater:

(hoopvol) Maak me weer een zwarte zwaan? Wil je dat doen?

Olaf:

Hoe moet ik dat kunnen?

Kater:

(alsof vanzelfsprekend) Stomme vraag. Met zwarte verf natuurlijk.

Olaf:

(argwanend) Met zwarte verf? *(korte pauze)* Hoe kom ik aan zwarte verf?

Kater:

(sarcastisch) Nou, je hebt de tijd al teruggevonden zo te zien. Moet het met de verf ook wel lukken niet?

De kater zet de witte doos weer overeind, gaat erin liggen, en doet demonstratief de doos dicht.

Olaf:

Kater? Hallo? Wat ga je doen?

Geen gehoor.

Olaf:

Kater?

Christine komt via de deur van de kamer naar binnen wandelen.

Christine:

Wie zoek je?

Olaf schrikt op.

Olaf:

(opgelucht) Christine, oh godzijdank, je bent er. *(ratelend)* Het spijt me zo. Je hebt denk ik echt helemaal gelijk gehad. Ik had naar je moeten luisteren. Het spijt me zo. Ik durfde niet, ik dacht dat protocollen alles waren, maar een meisje heeft me doen inzien dat protocollen zeker niet alles zijn, en jouw plan was vast veel beter geweest. Ik had me er niet op moeten blind staren, ik had de tijd voor je moeten nemen... Ik durfde niet Christine. Ik durfde niet, en –

Christine:

(streng) Olaf. Doe even rustig aan. Wat je zegt ontgaat me allemaal.

Olaf:

Christine, je had gelijk! Ik had naar je moeten luisteren! Het protocol was niets. We hadden moeten afwijken van het protocol. Zo'n protocol houdt helemaal geen rekening met individuele factoren. Ik ben stom geweest Christine. Stom geweest!

De witte doos gaat open en er klinkt een slaperige stem uit.

Kater:

(cynisch) Als dit je inzicht moest wezen, wat doen we hier nu dan nog?

De doos gaat weer dicht. Olaf en Christine kijken verrast naar de doos.

Christine:

Wat of wie was dat?

Olaf:

(alsof vanzelfsprekend) Oh, dat is Zwa – Kater. Dat is Kater.

Christine:

Kater? Hm, apart. Maar wat bedoelde hij?

Olaf:

Ja, geen idee. *(korte pauze)* Maar ik moet hem helpen. Ik moet zwarte verf vinden!

Christine:

(verbaasd) Zwarte verf? Waarvoor?

Olaf:

(alsof vanzelfsprekend) Voor Kater. Hij moet weer een zwarte zwaan worden.

Christine:

(bezorgd) Olaf? Gaat het wel goed met je Olaf? Ik maak me zorgen om je.

Olaf:

(optimistisch) Nee, het gaat prima Christine, het gaat prima. Ik moet alleen op zoek naar zwarte verf.

Christine:

Ja, dat zei je al, maar –

Olaf duwt Christine aan de kant en loopt door de deur de kamer uit. Christine volgt Olaf. Aan de andere kant lopen Olaf en Christine weer het toneel op. Op het toneel ligt één grote berg met rotzooi in een kleurige kamer.

Olaf:

(optimistisch) Ja, hier moet het ergens zijn.

Olaf begint door de grote berg met rotzooi te zoeken. Christine staat verbouwereerd toe te kijken.

Olaf:

Auw. Oef. *(rommelt verder)* Ai. *(gooit wat spullen achter zich; moppelend in zichzelf)*
Zwarte verf, waar ben je zwarte verf...

Olaf kruipt steeds verder op de grote hoop met rotzooi.

Christine:

(bedenkkelijk) Olaf, doe je wel voorzichtig? Ik zie scherpe voorwerpen.

Olaf:

(licht geïrriteerd) Jaha! Je moet ook wat voor een vriend over hebben hè!

Christine:

Vriend? Die kater is nu ook al je vriend?

Olaf stopte even kort met zoeken.

Olaf:

(alsof betrapt) Nou, ja, zo zou je het wel kunnen zeggen ja. Ik wil hem graag helpen.
That's it.

Olaf gaat weer door met zoeken.

Christine:

Hmm. Interessant hoor. Nooit gedacht dat –

Olaf:

Hoo!

Olaf glijdt een klein stukje naar beneden van de berg met rotzooi.

Christine:

Olaf! Olaf! Je bent gek, je moet niet nog hoger gaan.

Olaf:

Ik moet het vinden Christine. Ik moet Zwaan helpen.

Christine:

(verward) Zwaan?

Olaf:

(geïrriteerd) Zwaan, kater, wat maakt het uit Christine! Het gaat me om hem... Dat wezen in die doos.

Christine:

Je doet raar Olaf. Zo ken ik je niet. Veiligheid staat voorop was altijd je motto en nu klim je als een bejaarde aap in een vuilnisbelt.

Olaf:

(beledigd) Het is geen vuilnisbelt! Dit zijn waardevolle spullen ja...

- 't einde is helaas verloren geraakt -